

Aktivnost Istarskoga povijesnog društva – Società storica istriana u 2014. godini

Nakon četiri godine postojanja i djelovanja Društva, u veljači je 2014. održana izborna skupština na kojoj je izglasano novo vodstvo jer je starome istekao mandat. Nije došlo do prevelikih promjena te će IPD u idućem četverogodišnjem razdoblju voditi Upravni odbor koji čine Maurizio Levak (predsjednik Društva), Gracijano Kešac (dopredsjednik), Danijela Doblano-vić (tajnica), Mihovil Dabo (blagajnik), Darko Komšo, Raul Marsetič, Elvis Orbanić, Stipan Trogrlić i Ivan Žagar.

Već tradicionalno pregled lanjskih aktivnosti valja započeti osvrtom na godišnjak *Histriju*. U četvrtom svesku objavljeno je pet radova, uz naglasak na novijoj povijesti, jer je tek jedan prilog posvećen kasnosrednjovjekovnoj tematici. Vrijedi naglasiti kako se priželjkivana heterogenost očituje na više razina: tri su rada pisana hrvatskim jezikom, a po jedan slovenskim i engleskim; dok je većina tekstova standardnoga opsega između 15 i 30 stranica, jedan se proteže na čak 70; autori su mladi istraživači, ali i iskusni povjesničari; obrađena problematika u rasponu je između, nazovimo ih tako, mikrotema i onih koje obuhvaćaju nešto širi vremenski odsječak i prostor. Konačno, svaki rad oblikovan je osobnim pristupom prošlosti, u kojem se zrcale autorski interesi. Naravno, više od polovice sveska popunjeno je s pedesetak ocjena, prikaza i izvješća, čime je čitateljstvu omogućen kvalitetan uvid u novije prinosne poznavanju istarske prošlosti.

Početak 2014. pokrenuta je i mrežna stranica godišnjaka (www.histria.com.hr). Njezin je sadržaj osim na hrvatskom dostupan i na talijanskom i engleskom jeziku, a u pripremi je i prijevod na slovenski jezik, što će zasigurno olakšati korištenje publikacije širem čitateljstvu, ali i potaknuti suradnju s novim autorima. Pristupom stranicama moguće je u cijelosti i potpuno besplatno konzultirati sadržaj svih objavljenih svezaka *Histrije*.

Dobar dio aktivnosti IPD-a vezan je za mrežne stranice Društva (www.ipd-ssi.hr), koje su tijekom 2014. nastavile bilježiti dobru posjećenost, prije svega zbog ažurnoga postavljanja obavijesti o događanjima vezanim za istarsku prošlost. Tijekom godine novim su naslovima dopunjeni „Izvori za istarsku povijest“ i „On-line literatura“, a novim svjedočanstvima „Istarske sudbine“. Važnu novost predstavlja „Cinehistria“, novi projekt čiji je glavni cilj prikupiti, popisati i na zasebnim mrežnim stranicama ([ww.cinehistria](http://www.cinehistria).

ipd-ssi.hr) predstaviti dokumentarne i igrane filmove, televizijske emisije te izvorne snimke čija je tematika povezana s prošlošću Istre i Istrana, a koji su dostupni za pregled na internetu. Među prvih 50 postavljenih naslova mogu se pronaći brojne teme iz istarske povijesti. Voditelj projekta je Nikša Minić, koordinator i suradnik na projektu Milan Radošević, dok je internet-sku stranicu izradio i održava Aldo Šuran.

Stota obljetnica izbijanja Prvoga svjetskog rata također se odrazila u djelatnosti Društva. U svibnju je, u suorganizaciji s udrugom Sa(n)jam knjige u Puli, a uz potporu Istarske županije organiziran okrugli stol „Iz ‘bezbrižnog ljeta’ u Veliki rat: Europa i Istra 1914.“ na kojemu su sudjelovali Tvrtko Jakovina, Davor Mandić, Miljenko Jergović i Dragutin Lučić. Početkom listopada u Taru je održan međunarodni znanstveni skup „Istra u Velikom ratu: glad, bolesti, smrt“ u organizaciji koparskoga Humanističkog društva Histria, u realizaciji kojega je sudjelovalo i više članova IPD-a. Koncem studenoga, pak, u pulskom je Kinu Valli prikazano nekoliko kratkih filmova s početka dvadesetoga stoljeća objedinjenih u dokumentarni filmski program „Gruss aus Pola! Okom filmske kamere“. I tom je prilikom IPD, uz Pula Film Festival / Kino Valli, bilo suorganizatorom.

U sklopu aktivnosti kojima je početkom listopada obilježen Dan spomena Grada Pule, uza suorganizaciju Udruge antifašističkih boraca i antifašista grada Pule, održan je znanstveni skup „(Anti)fašizam u prošlosti i sadašnjosti“ na kojem je dvadesetak izlagača raznorodnim pristupom referiralo o mijenama i opstojnosti antifašizma, ali i fašizma tijekom prošlosti i sadašnjosti. Agilni članovi Društva Igor Jovanović i Igor Šaponja nastavili su sa serijom javnih predavanja o rezultatima projekta „Istarske sudbine“, ali i o sudjelovanju u novom, međunarodnom projektu „Priče Željezne zavjese“. U sklopu programa predavljanja knjiga s povijesnom tematikom predstavljene su monografije Sandija Blagonića *Od Vlaha do Hrvata*, Lidije Nikočević *Zvončari i njihovi odjeci* te Antonija Cetnarowicza *Narodni preporod u Istri (1860. – 1907.)*, kao i koparski časopisi *Annales* i *Acta Histriae*.

Uz navedene aktivnosti, vodstvo Društva započelo je, a u nekoliko slučajeva i odmaklo s pripremama projekata za 2015. godinu na zadovoljstvo članova, ali i svih zaljubljenika u zavičajnu povijest.

Mihovil Dabo